

5. Особливості функціонування сучасної фінансово-кредитної системи України

Васильчишин О.Б.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОГО РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Стабільний розвиток вітчизняної економіки значною мірою залежить від рівня достатності ресурсного потенціалу банків, який виступає підґрунтям для зростання інвестиційної активності в країні, подолання економічної кризи, а також інтеграції банківської системи у світове співтовариство. Даний показник характеризує ринкову позицію банківської системи в цілому та комерційних банків зокрема. Від ефективності механізму формування, управління та прогнозування коштів, які можуть бути залучені в майбутньому та якими володіє банк у даний момент часу, залежить їх спроможність здійснювати повний спектр активних операцій та надавати послуги, а також необхідний рівень фінансової стійкості та місце банківської системи в умовах подолання наслідків кризи. У цьому контексті перш за все, набуває актуальності чіткого визначення поняття банківського ресурсного потенціалу.

Отже, розглянемо поняття «ресурсний потенціал банків», оскільки часто в наукових працях ототожнюється дане поняття з «ресурсною базою банків», «банківськими ресурсами», що є недопустимим адже кожне поняття має певні відмінності. Зокрема, поняття «база» та «потенціал» не є синонімами і перше поняття характеризується як щось сформоване (капітал, знання), а друге – можливості. Також слід зауважувати, якщо ми досліджуємо ресурсний потенціал банків, то ми розуміємо що мова йде про усі банківські установи певної країни, тобто ресурсний потенціал банківської системи тої чи іншої країни. А коли вживаємо ресурсний потенціал банку, то дослідження стосується конкретної банківської установи.

На думку О. Васюренко та І. Федосік ресурсний потенціал банку - це сукупність усіх фінансових коштів банку, які знаходяться в безпосередньому його розпорядженні, і ресурсів, які можуть бути залучені банками внаслідок проведення ефективної повномасштабної банківської діяльності, прибутку або збитку внаслідок проведення активних операцій. Таким чином, різниця в поняттях «ресурси комерційного банку» і «ресурсний потенціал комерційного банку» полягає в часовому характері управління фінансовими ресурсами [1]. Науковець М.І. Савлук зазначає, що ресурсний потенціал банку – це потенційні його можливості формувати свої ресурси. А позичковий потенціал банківської системи – це величина нової грошової маси, яку банки можуть випустити в обіг через надання нових позик підприємствам і компанія, а також фізичним особам.

Група дослідників під керівництвом А.О. Спіфанова щодо ресурсного потенціалу банку зазначають, що – це сукупність власних, залучених та позичкових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні і

використовуються на його розсуд для здійснення банківської діяльності [3]. Таким чином ресурсний потенціал включає в себе компоненти власного, залученого та позичкового капіталу, які він може придбавати на фінансовому ринку та використовувати для проведення як активних так і пасивних операцій.

На нашу думку, при розгляді поняття ресурсний потенціал банку перш за все слід звернути увагу, що ресурси (фр. *ressource* – допоміжний засіб) – це основні елементи виробничого потенціалу, які має в розпорядженні система і які використовуються для досягнення конкретних цілей економічного розвитку [2:206]. Звідси, банківські ресурси – це сукупність грошових коштів (елементи виробничого потенціалу для банківських інститутів), які формуються у процесі здійснення банками (що в свою чергу у сукупності становлять банківську систему) пасивних операцій, які використовуються для здійснення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій, класифікуються на власні, залучені й позичені і в кінцевому значенні направлені на досягнення конкретних цілей економічного розвитку певної держави.

Щодо ресурсного потенціалу банків, то беручи до уваги, що потенціал (лат. *potentia* – сила) – це джерела, можливості, засоби, запаси, які можуть бути задіяні або використані для вирішення будь-якої задачі, досягнення певної цілі...[4:1058] то під ресурсним потенціалом банків ми розуміємо усі можливі джерела, можливості (інноваційні, інтелектуальні, фінансові тощо), засоби, запаси, які можуть бути задіяні або використані банківською системою певної країни щодо формування пасивних операцій для здійснення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій направлені на вирішення певного завдання, а саме досягнення економічного зростання країни в цілому.

Отже, досліджуючи особливості, функціонування, причини, наслідки тих чи інших явищ в банківській системі та й в економіці в цілому необхідно чітко розмежовувати понятійний апарат щоб врахувати всю специфіку та можливості того чи іншого явища, а як наслідок це надасть змогу знайти виважені та оптимальні шляхи подолання чи покращення економічного добробуту в країні.

Література

1. Васюренко О. Ресурсний потенціал комерційного банку / О. Васюренко, І. Федосік // Банківська справа. – 2002. – № 1 (43). – С. 58–64.
2. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.3/Редкол.:...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. – Видавничий центр «Академія». – 2002. – 952 с.
3. Коваленко, В. В. Проблеми капіталізації та оцінювання достатності капіталу банку / В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль, Ж. І. Торяник // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 8. – С. 276–287.
4. Советский энциклопедический словарь. Изд-во «Советская энциклопедия». – Москва. – 1980. – 1600 с.